

Vēsture

Publicēts: 30.09.2019.

Atjaunināts: 13.10.2022.

1990.gada Ziemassvētkos Saeimas Juridiskā komisija kopā ar Ekonomikas ministrijas Nodarbinātības departamentu strādāja pie likuma "Par nodarbinātību".

1991.gadā Ekonomikas ministrijā tika izveidots ledzīvotāju nodarbinātības departaments. Ministru padomes priekšsēdētājs Ivars Godmanis un valdības lietu ministrs Kārlis Līcis nosaka, ka par departamenta direktoru tika iecelts *Sergejs Blaževics*.

1991.gada 17.aprīlī Latvijas Republikas Ministru Padome pieņēma lēmumu izveidot Nodarbinātības valsts dienestu. Iestāde strādāja Labklājības ministrijas pārraudzībā. Dienesta centri un nodaļas tika izvietoti pa visu valsti. Sistēma tika veidota elastīga, jo atkarībā no situācijas izmaiņām darba tirgū, bezdarba līmeņa izmaiņām un darbības vecuma iedzīvotāju skaita attiecīgajā teritorijā tika atvērti vai slēgti Nodarbinātības valsts dienesta biroji. Dienesta pienākumos ietilpa bezdarbnieku reģistrēšana un pabalsta izmaksāšana. Ik mēnesi tika uzskaitīts un analizēts pa rajoniem brīvo darbavietu skaits, tās personas, kuras nevar atrast darbu, reģistrētie bezdarbnieki, uzņēmumi un to darbinieku skaits, kas tiks atbrīvoti no darba.

1991.gadā Latvija atjaunoja arī dalību Starptautiskajā darba organizācijā - International Labor Organization (ILO), ratificējot un izpildot tās konvencijas, kā arī iesniedzot valdības ikgadējos ziņojumus. Dienests regulāri sniedz informāciju Starptautiskajai darba organizācijai par darba tirgus un bezdarba situāciju Latvijā, tādējādi radot iespēju starptautiski salīdzināt Latvijas ekonomiskos rādītājus ar citām valstīm.

1992. gada 15.janvārī tika reģistrēts pirmais nestrādājošais darba meklētājs, pēc 14 dienām (saskaņā ar tā laika likumu) pirmajai personai tika piešķirts bezdarbnieka statuss. Gada laikā bezdarbnieku skaits no nulles pieauga līdz 31 000. Šī paša gada decembrī tika uzsākta bezdarbnieku iesaistīšana aktīvajos nodarbinātības pasākumos – algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos un profesionālajā apmācībā.

1993.gads iesākās ar reģistrētā bezdarba līmeni 2,7%. Gada laikā tika izstrādātas un sāka darboties bezdarbnieku un brīvo darba vietu uzskaites datorprogrammas, uzsākta statistikas atskaišu formēšana. Šis gads vēsturiski 20 gadu periodā iezīmējās ar vismazāko brīvo darba vietu skaitu marta mēnesī – 1262. Gada laikā reģistrēto bezdarbnieku skaits pieauga līdz 76 744 (5,7%).

1994.gada martā tika uzsākta darba izsaukumu apstiprināšana ārzemnieku nodarbināšanai. Jūlijā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra no dienesta pārņēma bezdarbnieku pabalstu aprēķināšanas un izmaksas pienākumus. Šajā gadā tika veiktas arī pirmās darba devēju aptaujas nodarbināto skaita prognozēšanai. Gada vidējais bezdarbnieku skaits sastādīja 83 790.

1995.gadā tika izstrādāti pirmie nodarbinātības veicināšanas pasākumu plāni.

1996.gada sākuma bezdarba līmenis pieauga no 83 tūkstošiem (6,6%) līdz 90 819 (7,2%) gada beigās. Kā papildu pakalpojums bezdarbniekiem Rīgā un Cēsīs tika organizēti darba meklētāju klubi.

No 1997.gada Nodarbinātības valsts dienestu vadīja *Andris Siliņš*. Šajā laikā sākās aktīva sadarbība ar pašvaldībām, tika izstrādāti nodarbinātības veicināšanas plāni. Darba meklētāju klubā tika iesaistīti 5501 bezdarbnieki. Šajā gadā tika aizsākta tradīcija organizēt Nodarbinātības dienesta darbinieku sporta spēles.

1998.gadā Rīgā tika atvērts Darba informācijas kabinets. Šajā gadā sākas tā saucamā „Krievijas krīze”, kuras rezultātā gada pēdējos mēnešos bija vērojams būtisks bezdarba līmeņa kāpums (9,2%). Gada sākumā reģistrēto bezdarbnieku skaits bija 84 934, bet jau gada beigās to skaits sasniedza 111 383.

1999. gada sākumā Nodarbinātības valsts dienesta struktūrā ietilpa centrālais aparāts, 20 finansiāli patstāvīgi Nodarbinātības valsts dienesta centri, 8 Nodarbinātības valsts dienesta nodaļas, 38 Nodarbinātības valsts dienesta biroji.

1999.gada 1.jūlijā uz Labklājības ministrijas pārraudzībā esošās civiļiestādes - Nodarbinātības valsts dienesta bāzes nodibināja

bepeļņas organizāciju valsts akciju sabiedrību "Nodarbinātības valsts dienests". Valsts kapitāla daļas turētājs BO VAS "Nodarbinātības valsts dienests" bija Labklājības ministrija. BO VAS "Nodarbinātības valsts dienests" bija divu līmeņu organizācija un sastāvēja no akciju sabiedrības pārvaldes un filiālēm, kurās, savukārt, ietilpa 28 centri un 34 sektori. Tādējādi tika aptverta visa valsts teritorija, un "Nodarbinātības valsts dienesta" pakalpojumus klienti varēja saņemt iespējami tuvu dzīves vietai. Vēl 1999.gads ir bijis zīmīgs ar ļoti augstu bezdarba līmeni, augstāko līmeni sasniedzot aprīlī – 121 760 reģistrēto bezdarbnieku (10,2%).

No 2000.gada 11.septembra BO VAS Nodarbinātības valsts dienestu vada - *Alvis Vītols*. Šajā gadā uzsāka izdot NVD laikrakstu "Darbdiena". Gada vidējais reģistrēto bezdarbnieku skaits joprojām bija ļoti augsts – 100 554.

2001.gada maijā Nodarbinātības valsts aģentūra iestājās Pasaules publisko nodarbinātības dienestu asociācijā - The World Association of Public Employment Services (WAPES). Dalība šajā organizācijā paredz iespēju regulāri iegūt jaunāko informāciju par nodarbinātības jautājumiem un to risināšanu pasaulē, kā arī veicina sadarbību starp dažādu valstu nodarbinātības struktūrām.

Šajā gadā tika uzsākti vairāki pilotprojekti – "Jauniešu-bezdarbnieku darba prakse pie darba devēja", "Subsidētās darba vietas invalīdiem-bezdarbniekiem" un "Sociālie uzņēmumi darba tirgū mazāk konkurētspējīgo bezdarbnieku nodarbināšanai".

2002.gadā Darba meklētāju kluba aktivitātes tiek modificētas par pasākumiem konkurētspējas paaugstināšanai. Uzsākti pasākumi noteiktām personu grupām, t.sk. "Subsidētās darba vietas pirmspensijas vecuma bezdarbniekiem".

Ar 2003.gada 1.oktobri Ministru Kabinets bezpeļņas organizāciju valsts akciju sabiedrību „Nodarbinātības valsts dienests” pārveidoja par Nodarbinātības valsts aģentūru[1]. Reorganizācijas rezultātā tika izveidota Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA), kas sastāvēja no pārvaldes, 28 filiālēm (pa vienai katrā rajona centrā) un 31 sektora. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Aģentūra ir Ministru Kabineta locekļa - labklājības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas izveidota, lai īstenotu valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā.

Ar 2004. gada 12.janvāri par NVA direktoru kļūst *Ringolds Beinarovičs*. Šis gads bija zīmīgs ar to, ka 2004.gada 1.maijā Latvija kļuva par Eiropas Savienības dalībvalsti un Nodarbinātības valsts aģentūra pievienojās Eiropas Savienības un Eiropas ekonomiskās zonas valstu nodarbinātības dienestu sadarbības tīklam – European Employment Services (EURES). Līdz ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā būtiski paplašinās NVA funkcijas. Aģentūra apstiprina darba izsaukumus, uzsāk realizēt Eiropas Savienības struktūrfondu projektus, piedalās starptautisku sadarbības līgumu projektu izstrādē, kā arī šo līgumu un projektu īstenošanā bezdarba samazināšanas un darbaspēka kustības jomā. Šī gada 1.martā tiek izveidots Eiropas Sociālā fonda departaments, kurš nodrošina struktūrfondu projektu ieviešanu un uzraudzību.

2005. gads iezīmējas ar to, ka Aģentūra izstrādā jaunus pasākumus: gan darba meklētājiem – atbalstu tiem, kuriem uzteikts darba līgums, gan bezdarbniekiem – pilotprojekts darbam nepieciešamo praktisko prasmju apguvei darba vietā, kā arī atbalsts personām ar garīga rakstura traucējumiem.

2006. gadā pēc Rīgas reģionālās filiāles reorganizācijas Nodarbinātības valsts aģentūra sastāvēja no 27 filiālēm, 6 klientu apkalpošanas centriem un 25 sektoriem. Šajā gadā Aģentūra sāka strādāt saskaņā ar kvalitātes vadības sistēmas standartiem. Notika arī līdz šim plašākā aktuāliem nodarbinātības jautājumiem veltītā publiskā diskusija.

Ar 2007.gada 1.februāri Aģentūra tika iekļauta valsts civildienesta iestāžu sastāvā. Šajā gadā Aģentūrā tika veikta tās funkciju centralizācija un visas atbalsta funkcijas – finanšu resursu plānošana un izmantošanas kontrole, grāmatvedības uzskaitē, personāla vadība, saimnieciskie jautājumi, tika centralizēti, lai filiāļu darbinieki visu darba laiku varētu veltīt tiešo uzdevumu veikšanai – pakalpojumu sniegšanai un dialoga ar sadarbības partneriem organizēšanai.

Ar 2007.gada 1.septembri Aģentūrai tika pievienota Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūra (PKIVA) un tika izveidots Karjeras pakalpojumu departaments, kas bija vienīgā valsts nozīmes Aģentūras struktūrvienība, kas nodrošina karjeras konsultāciju sniegšanas organizāciju izglītības un profesijas izvēles jautājumos. Līdz ar to tika izveidota vienas pieturas aģentūra, t.i., bezdarbnieki un darba meklētāji nodarbinātības un karjeras pakalpojumus varēja saņemt vienkopus.

NVA tika izstrādāti jauni pasākumi atsevišķu mērķa grupu bezdarbnieku iekļaušanai darba tirgū – personām, kam noteikta invaliditāte, apmācība personām pēc bērna kopšanas atvaļinājuma.

Vēl 2007.gads iezīmējās ar vienu no zemākajiem bezdarba līmeņiem 20 gadu periodā (4,8%) un mazāko bezdarbnieku skaitu 51 660. Šī gada augusta mēnesī Aģentūrā tika reģistrēts pagaidām lielākais brīvo darba vietu skaits – 24 613.

No 2008.gada 25.februāra Nodarbinātības valsts aģentūru vada *Baiba Paševica*. Kaut gan Latvijai kopumā gads sākās mierīgi

un nekas neliecināja, ka varētu būt gaidāmi kādi ekonomiskie un finansiālie satricinājumi, tas tomēr notika. Šis gads iezīmējās ar strauju Aģentūrā reģistrēto vakanču skaita samazināšanos (no 17 662 gada sākumā līdz 3205 gada beigās), ko izraisīja gan nekustamā īpašuma „burbuļa” plīšana, gan nesabalansētā Latvijas izaugsme, to pastiprinot pasaules finanšu krīzei. Gada nogalē strauji sāka pieaugt bezdarbnieku skaits sasniedzot -76 435 (7%). Šajā gadā NVA uzsāka jaunu atbalsta pasākumu bezdarbniekiem - komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai.

2008.gada oktobrī Aģentūra saņēma Latvijas darba devēju konfederācijas un Valsts kancelejas efektīvas pārvaldības gada balvu - „Par labas pārvaldības principu ieviešanu valsts pārvaldes institūcijā”.

2009.gads – jauna, biedējoša aktualitāte mūsu visu dzīvē – krīze (darba vietu samazināšana, bezdarbs, darba vietu trūkums, nabadzība, bezcerība, emigrācija). Šī situācija būtiski mainīja Aģentūras darba ritmu un atbildību. Globālās krīzes pārvarēšanā būtiska loma un uzdevumi tika izvirzīti tieši nodarbinātības dienestiem visā Eiropas Savienībā, tajā skaitā arī mums.

Neskatoties ne uz ko, Aģentūras darbinieki spēja sniegt nepieciešamo atbalstu cilvēkiem. Pieauga pieprasījums pēc Aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem. Darba temps bija ļoti straujš, bet darbinieki izturēja un sniedza atbalstu visiem, kam tas bija nepieciešams. Bezdarbnieku skaits gada nogalē sasniedza vēl nebijušus apmērus 179 235 (16%), brīvo darba vietu skaits nokritās līdz 1389, gada laikā no jauna reģistrēto bezdarbnieku skaits sasniedza vēsturiski augstāko rādītāju - 223 000.

Nepieredzēti īsos termiņos tika sagatavoti un ieviesti jauni aktīvās nodarbinātības pasākumi – darba praktizēšana pašvaldībās ar Ls 100,- stipendiju, profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautajām personām, pilnveidota bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība. Lai nodrošinātu pieejamību klientiem, tika izveidota Siguldas filiāle.

2010.gada laikā īstenotos darba tirgus politikas pasākumus iespējams iedalīt divās galvenajās grupās: pasākumi, kuri ir mērķēti uz bezdarbnieku prasmju un kvalifikācijas pilnveidošanu, zemāka darba ražīguma kompensēšanu, un pasākumi, kuru mērķis bija mazināt krīzes izraisītās nelabvēlīgās sociālās sekas un mazināt bezdarba straujo pieaugumu.

NVA uzsāka jaunus pakalpojumus: Profesionālās augstākās izglītības ieguve bezdarbniekiem, Nodarbinātības valsts aģentūras inspektoru asistentu apmācība un prakse, Mūžizglītības pasākumi nodarbinātām personām, Jauniešu darba prakse.

2010.gada martā tika reģistrēts lielākais bezdarbnieku skaits aģentūras vēsturē – 194 253 (17,3%) Šis gads 20 gadu periodā raksturojas arī ar augstāko vidējo reģistrēto bezdarbnieku skaitu – 177 700. Tomēr, neskatoties uz problēmām un grūtībām 97 100 no reģistrētajiem bezdarbniekiem iekārtojās gada laikā patstāvīgā darbā. No tiem 72 300 jeb 75% bija piedalījušies kādā no Aģentūras aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem.

2011.gadā gandrīz 80 tūkstoši bezdarbnieku saņēmuši NVA atbalstu, piedaloties darba praktizēšanā pašvaldībās.

NVA uzsākusi īstenot jaunus pasākumus: Pabalsta izmaksa asistenta izmantošanai personām ar I grupas redzes invaliditāti, kā arī “Darba vieta jauniešiem”, sagatavošanā arī citi jauniešiem mērķēti pasākumi. Uzsākta bezdarbnieku apmācības organizēšana, izmantojot kuponu sistēmu profesionālās un neformālās izglītības programmu apguvei.

2012.gadu raksturo darba tirgus pieprasījuma pakāpeniska augšupeja. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem vairāk nekā 83 tūkstoši NVA klienti 2012.gadā atrada darbu, bet kopumā mūsu atbalstu saņēmuši vairāk nekā 250 tūkstoši cilvēki.

NVA prioritātes bija pakalpojumu darba devējiem sniegšana un darbaspēka pārvirzīšana uz darba tirgū pieprasītām profesijām. Tāpat 2012. gadā lielāka uzmanība tika pievērsta jauniešu, ilgstošo bezdarbnieku, bezdarbnieku ar invaliditāti un pirmspensijas vecuma bezdarbnieku konkurētspējas paaugstināšanai un nodarbināšanai valsts līdzfinansētajās darba vietās.

Sadarbībai ar darba devējiem bijām novirzījuši papildu resursus, un darbam ir redzami augļi: 2012.gadā par 43% pieaudzis NVA filiāļu veikto darba devējiem nepieciešamo darbinieku atlašu skaits. Mums ir izdevies palielināt NVA filiālēs reģistrēto vakanču skaitu, divkāršot CV un vakanču portālā reģistrētos darba piedāvājumus, vairot darba devēju iesaisti bezdarbnieku apmācībā pēc darba devēja pieprasījuma.

2013. gadā, pateicoties jaunu darba vietu izveidei Latvijas ekonomikā, bezdarbs valstī turpināja samazināties. Par darba tirgus atdzīvošanos liecināja arī tas, ka palielinājās to bezdarbnieku skaits, kuri samērā ātri atrada darbu. 2013. gadā patstāvīgā darbā iekārtojās 75,5 tūkstoši Aģentūrā reģistrēto bezdarbnieku.

Viens no galvenajiem Aģentūras uzdevumiem aizvadītajā gadā bija īpaša atbalsta sniegšana prioritārajām mērķa grupām, to skaitā darbs ar jauniešiem bezdarbniekiem, kā arī ilgstošo bezdarbnieku aktivizēšana, savlaicīgi identificējot ilgstošā bezdarba riskam pakļautos bezdarbniekus un operatīvi sniedzot viņiem nepieciešamo atbalstu. Tāpat NVA prioritāšu vidū bija bezdarbnieku prasmju salāgošana ar darba tirgus pieprasījumu un klientu apkalpošanas efektivitātes uzlabošana.

2013. gadā tika izveidota un ieviesta bezdarbnieku profilēšanas sistēma, kura ļauj noteikt konkrētajam bezdarbniekam vispiemērotāko pasākumu kopumu, lai veicinātu viņa konkurētspēju un iekļaušanu darba tirgū. Pavasarī Aģentūra aizsāka jaunu

tradīciju - vakanču gadatirgu rīkošanu visos Latvijas reģionos, kurus atzinīgi novērtēja gan darba devēji, gan darba meklētāji.

Veiksmīgi noslēdzās Eiropas Savienības struktūrfondu īstenošanas posms plānošanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam. Pateicoties šajā periodā administrētajiem 120 projektiem sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes jomā, tūkstošiem cilvēku uzlaboja savas dzīves kvalitāti, saņēma kvalitatīvu sociālo rehabilitāciju, apguva jaunas prasmes un zināšanas, kā arī atrada darbu.

2014. gadā valstī kopumā turpinājās ekonomikas izaugsme un līdz ar to bezdarba līmenis samazinājās: ja 2014. gada sākumā Aģentūrā bija reģistrēti 93 321 bezdarbnieks, tad gada beigās – 82 027. Reģistrētā bezdarba līmenis gada griezumā pazeminājās no 9,5% līdz 8,5%, taču zemākais bezdarba līmenis bija novērojams septembrī un oktobrī, kad tas bija 8,2%.

No vairāk nekā 73 tūkstošiem bezdarbnieku, kuri 2014. gada laikā atrada pastāvīgu darbu, gandrīz 29 tūkstoši darbu atrada pēc dalības kādā no mūsu nodarbinātības pasākumiem

Pērn turpināja samazināties arī ilgstošo bezdarbnieku skaits, tātad, mēs pareizi nospraudām savas darbības prioritātes, iekļaujot tajās īpašus pasākumus ilgstošo bezdarbnieku aktivizēšanai. 2014. gadā darbā iekārtojušies 17 852 ilgstošie bezdarbnieki, no kuriem 12 955 jeb 72,6% ilgstošo bezdarbnieku bija iekārtojušies darbā pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas.

2014. gadā uzsākām Eiropas Komisijas iniciētās jauniešu bezdarba mazināšanas programmas Jauniešu garantija īstenošanu, atbalsta pasākumos iesaistot kopumā vairāk nekā 24 tūkstošus jauniešu, un gada laikā gandrīz 11 tūkstoši jauniešu bezdarbnieku iekārtojās pastāvīgā darbā.

Būtisks aizvadītā gada notikums bija skolēnu vasaras nodarbinātības pasākuma atjaunošana pēc 5 gadu pārtraukuma. Skolēnu nodarbinātības pasākumā vasaras brīvlaikā pērn tika nodarbināti 4 287 skolēni, bet kā darba devēji pasākumā piedalījās 449 komersanti un 124 pašvaldības un valsts iestādes.

2015. gadā reģistrētā bezdarba līmenis valstī stabilizējās: gada griezumā tas no 9% janvārī pazeminājās līdz 8,7% decembrī, zemāko rādītāju sasniedzot septembrī un oktobrī - 8,3%. 2015. gada sākumā Aģentūrā bija reģistrēti 82 027 bezdarbnieki, bet gada beigās – 81 780.

Salīdzinot ar 2014. gadu, samazinājies arī Aģentūrā reģistrēto bezdarbnieku vidējais bezdarba ilgums. No vairāk nekā 69 tūkstošiem bezdarbnieku, kuri pagājušajā gadā atrada pastāvīgu darbu, 20,5 tūkstoši darbu atrada pēc dalības kādā no Aģentūras nodarbinātības pasākumiem. Aģentūras aktīvajos nodarbinātības pasākumos un preventīvajos bezdarba mazināšanas pasākumos pērn piedalījās 83 807 klienti, izmantojot iespējas paaugstināt savu konkurētspēju darba tirgū, saņemt karjeras konsultācijas, iegūt darba tirgū nepieciešamās zināšanas, prasmes un iemaņas vai strādāt subsidētajās darba vietās.

Aģentūrai ir ārkārtīgi svarīga sadarbības attīstība ar mūsu stratēģiskajiem partneriem - darba devējiem un pašvaldībām. 2015. gadā uzņēmēji Aģentūrā bija reģistrējuši vairāk nekā 51 tūkstoti vakanču, tas ir par 19% vairāk nekā 2014. gadā. Arī katra ar Aģentūras atbalstu izveidotā subsidētā darba vieta ir darba devēju ieguldījums nodarbinātības veicināšanā savā reģionā.

Mēs turpinājam vakanču gadatirgu rīkošanas tradīciju Latvijas reģionos. Lai palīdzētu zemnieku saimniecībām piesaistīt nepieciešamos darbiniekus sezonas darbiem, kopā ar Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi esam iedibinājuši jaunu tradīciju, organizējot lauksaimniecības vakanču gadatirgus „Darbs laukos!”.

Viena no mūsu prioritātēm ir jauniešu nodarbinātības veicināšana. 2015. gadā ESF projekta „Jauniešu garantijas” aktivitātēs iesaistījās 25 769 jaunieši, bet vairāk nekā 21 tūkstotis jauniešu bezdarbnieku pērn iekārtojās pastāvīgā darbā.

2016. gadā NVA pilnveidoja esošos nodarbinātību veicinošus pakalpojumus darba devējiem, darba meklētājiem, bezdarbniekiem, jauniešiem, skolēniem, nodarbinātām personām un citiem klientiem, kā arī izstrādāja un ieviesa jaunus pakalpojumus.

2016. gada 12 mēnešos darbā bija iekārtojušies 72 286 bezdarbnieki, no kuriem 20 857 bija atraduši darbu pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas. NVA aktīvajos nodarbinātības pasākumos un preventīvajos bezdarba mazināšanas pasākumos 2016. gadā kopumā piedalījās 113 192 klienti, izmantojot iespējas paaugstināt savu konkurētspēju darba tirgū, saņemt karjeras konsultācijas, iegūt darba tirgū nepieciešamās zināšanas, prasmes un iemaņas vai strādāt subsidētajās darba vietās.

Ja 2016. gada sākumā NVA uzskaitē bija 81 780 bezdarbnieku, tad gada beigās – 78 357. NVA reģistrēto bezdarbnieku skaits gada laikā kopumā bija samazinājies par 3,4 tūkstošiem cilvēku.

Reģistrētā bezdarba līmenis valstī 2016. gada janvāra sākumā bija 8,7%, bet decembra beigās – 8,4%. Gada pirmajos mēnešos

bezdarba rādītāji nedaudz pakāpās virs 9%, taču no marta sāka pakāpeniski pazemināties, septembrī samazinoties līdz 7,9% un sasniedzot zemāko rādītāju kopš 2009.gada.

2016.gadā 5 355 darba devēji NVA bija reģistrējuši 56 328 brīvās darba vietas. Salīdzinot ar 2015.gadu, NVA reģistrēto vakanču skaits 2016.gadā bija palielinājies par 10%. Vakancu skaita pieaugums tika panākts, pateicoties aktīvai sadarbībai ar darba devējiem, uzņēmēju organizācijām un nozaru asociācijām, NVA CV un vakanču portāla pilnveidošanai, kā arī izmaiņām likumdošanā, jo kopš 2016.gada 1.janvāra valsts un pašvaldību institūcijām ir pienākums reģistrēt visas savas vakances NVA.

Turpinājās 2014.-2020. gada plānošanas perioda Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošana. Ar Eiropas Savienības (ES) līdzfinansējumu tika nodrošināts atbalsts bezdarbnieku izglītībai, subsidēto darba vietu izveide, ilgstošā bezdarba mazināšanas pasākumi, darba tirgus īstermiņa prognozēšana, jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšana un EURES tīkla darbība Latvijā. 2016.gadā tika uzsākts darbs pie jauna ESF projekta "Atbalsts ilgākam darba mūžam" izstrādes.

Viens no NVA jaunajiem pakalpojumiem 2016.gadā bija atbalsta sniegšana bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu. Reaģējot uz aktuālajiem notikumiem pasaulē un nepieciešamību integrēt Latvijas darba tirgū bēgļus, sadarbībā ar iesaistītajām valsts iestādēm, nevalstiskajām organizācijām un Eiropas Savienības institūcijām, tika uzsākta projekta "Bēgļu un personu ar alternatīvo statusu integrācija Latvijas darba tirgū" īstenošana.

2016.gada 1.janvārī spēkā stājās Brīvprātīgā darba likums, kur brīvprātīgā darba uzskaitē uzticēta NVA. Tika izveidota tīmekļa vietne www.brivpratigie.lv un Brīvprātīgā darba informācijas sistēma, kas ir NVA pārziņā esošās Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēmas sastāvdaļa. Jaunajā NVA informācijas sistēmā brīvprātīgā darba organizatori visā Latvijā guva iespēju piedāvāt savas darba vietas, savukārt visi pretendenti - pieteikties brīvprātīgajam darbam.

2016.gadā turpinājās NVA elektronisko pakalpojumu attīstīšana un pilnveidošana. Uz NVA CV un vakanču portāla bāzes tika izveidots NVA pašapkalpošanās portāls, kurā ir pieejami visi NVA e-pakalpojumi gan bezdarbniekiem un darba meklētājiem, gan darba devējiem un sadarbības partneriem, gan citiem interesentiem.

2016.gadā NVA izstrādāja jaunu stratēģiju sadarbībai ar darba devējiem, bet pirms šī dokumenta sagatavošanas kopā ar uzņēmējiem, nozaru asociācijām, darba devēju apvienībām un pašvaldību pārstāvjiem reģionos rīkoja diskusiju ciklu „Nodarbinātības valsts aģentūras stratēģijas mērķi un uzdevumi sadarbībai ar darba devējiem”.

Lai attīstītu un stiprinātu sadarbību ar darba devējiem un veicinātu darba meklētāju un darba devēju satikšanos, 2016.gadā visos valsts reģionos tika rīkoti Eiropas Darba devēju dienas pasākumi: tikšanās ar darba devējiem, diskusijas, semināri, vakanču gadatirgi. Savukārt, lai sniegtu atbalstu lauksaimniecības nozarei, vairākās Latvijas pilsētās tika organizēta vakanču akcija "Esi nodarbināts laukos!", sadarbojoties ar biedrību "Lauksaimnieku apvienība", Latvijas Pašvaldības savienību un Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi.

2016.gada septembrī NVA direktori Inesi Kalvāni Saeima apstiprināja Valsts kontroles padomes locekles amatam, līdz ar to Inese Kalvāne noslēdza darbu NVA. 2016.gada 20.decembrī NVA direktores amatā tika iecelta Evita Simsone.

2017.gadā, ņemot vērā tautsaimniecības izaugsmi un NVA pakalpojumus un īstenotos pasākumus, reģistrēto bezdarbnieku skaits turpināja samazināties, savukārt reģistrētā bezdarba līmenis valstī sasniedza zemāko rādītāju kopš 2009.gada, 2017.gada beigās tas bija 6,8%. Salīdzinot ar 2016.gadu, 2017.gadā par 27% palielinājies darba devēju reģistrēto vakanču skaits.

2017.gadā darbā bija iekārtojušies 67 085 NVA reģistrētie bezdarbnieki, no kuriem 20 722 atraduši darbu pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas.

2017.gadā NVA direktore E.Simsone tika ievēlēta Eiropas Savienības dalībvalstu nodarbinātības dienestu tīkla PES valdes priekšsēdētāja pirmā vietnieka amatā. NVA direktores kandidatūru šim amatam ieteica Eiropas Komisija.

Valsts kancelejas organizētajā kampaņā "Laba servisa kustība" 2017.gada atsaucīgākās valsts iestādes titulu un Klientu apkalpošanas goda balvu ieguva NVA Rīgas reģionālā filiāle.

NVA darbības prioritārie virzieni bija ilgstošā bezdarba mazināšana, atbalsts bezdarbniekiem ar invaliditāti un darba ņēmējiem vecumā virs 50 gadiem, kā arī jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšana, lielu uzmanību pievēršot ne vien aktīvajiem, bet arī preventīvajiem nodarbinātības pasākumiem.

Lai paaugstinātu NVA preventīvo un aktīvo nodarbinātības pasākumu kvalitāti, tika veiktas aptaujas, organizētas diskusijas, analizēti un ņemti vērā gan sadarbības partneru, gan klientu viedokļi un ierosinājumi. Tika attīstītas un pilnveidotas informācijas sistēmas, e-pakalpojumi, pastiprināta datu kvalitātes kontrole, kā arī īstenoto apmācību un nodarbinātības pasākumu

uzraudzība un kvalitātes uzlabošana.

Ilgstošo bezdarbnieku skaits gada laikā bija samazinājies par 19%. Lai veicinātu ilgstošo bezdarbnieku iekļaušanu darba tirgū, 2017.gadā Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekta "Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" ietvaros NVA uzsāka jaunu pakalpojumu īstenošanu - "Emocionālā stresa terapija (kodēšana)", "Motivācijas programma darba meklēšanai un sociālā mentora pakalpojumi" un "Profesionālās piemērotības noteikšana", kas tika nodrošināta sadarbībā ar Sociālās integrācijas valsts aģentūru (SIVA).

Bezdarbnieku ar invaliditāti skaits gada laikā bija samazinājies par 13%. 2017.gada rudenī tika rīkota jauna NVA akcija "Atvērto durvju diena uzņēmumos personām ar invaliditāti", piedāvājot personām ar invaliditāti iespēju klātienē iepazīt darba vidi un darba procesu uzņēmumos. 2017. gadā tika sagatavots arī e-katalogs darba devējiem "Piemērota darba vide personām ar invaliditāti". Sadarbībā ar Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju "SUSTENTO" 2017.gadā bija sniegtas 16 grupu konsultācijas par personu ar invaliditāti nodarbināšanu 82 darba devējiem, kas nodarbināja vai plānoja nodarbināt personas ar invaliditāti.

Par 16% gada laikā bija samazinājies bezdarbnieku vecumā virs 50 gadiem skaits. 2017.gadā sadarbībā ar Latvijas darba devēju konfederāciju (LDDK) un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību (LBAS) tika uzsākta ESF projekta „Atbalsts ilgākam darba mūžam” īstenošana, kas paredz virkni preventīvu pasākumu, lai palīdzētu vecāka gadagājuma nodarbinātām personām saglabāt savas darba spējas un darba vietas.

Arī 2017.gadā visos valsts reģionos tika rīkoti darba devēju un darba meklētāju lielu atsaucību ieguvušie Vakanču gadatirgi.

Lai jau skolas solā palīdzētu jauniešiem orientēties mūsdienu darba tirgū, iegūstot pirmo darba pieredzi, iepazīstot darba vidi un darba tiesiskās attiecības, arī 2017.gada vasarā tika rīkots skolēnu nodarbinātības pasākums vasaras brīvlaikā, kura ietvaros 467 darba devēji bija piedāvājuši 4 969 valsts līdzfinansētās darba vietas skolēniem.

2017.gadā, turpinot NVA elektronisko pakalpojumu klāsta attīstību, tika izstrādāts jauns pakalpojums tiešsaistē – e-apmācību programma "Mana nauda šodien un rīt. Finanšu pratība".

NVA aktīvi veicina brīvprātīgā darba attīstību, aģentūras pārziņā esošā Brīvprātīgā darba informācijas sistēma palīdz koordinēt informācijas apmaiņu starp personām, kuras vēlas veikt brīvprātīgo darbu, un brīvprātīgā darba organizētājiem.

Tika uzsākta sadarbība ar Valsts izglītības attīstības aģentūru par ESF projekta "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" īstenošanu. NVA informēja klientus par projektu, sniedza karjeras konsultācijas nodarbinātām personām. Saskaņā ar NVA un Ieslodzījuma vietu pārvaldes sadarbības līgumu, NVA karjeras konsultanti veica ieslodzījumā esošo personu individuālo un grupu karjeras konsultēšanu sešās ieslodzījuma vietās.

Lai risinātu pārrobežu nodarbinātības jautājumus, 2017.gadā NVA sadarbībā ar Igaunijas nodarbinātības dienestu, Valkas novada domi un Valgas pilsētas pašvaldību uzsāka Pārrobežu sadarbības programmas INTERREG EST-LAT projekta "Pārrobežu darba tirgus integrācijas un nodarbinātības veicināšana" īstenošanu.

2017.gadā turpinājās NVA aktīvā starptautiskā sadarbība gan Eiropas nodarbinātības dienestu tīkla EURES, gan Eiropas Savienības dalībvalstu nodarbinātības dienestu tīkla PES ietvaros.

2018.gadā reģistrētā bezdarba līmenis turpināja samazināties, septembrī un oktobrī pazeminoties līdz 6,1%, kas bija zemākais rādītājs kopš 2008.gada. Gada laikā reģistrēto bezdarbnieku skaits ir samazinājies par 3533 cilvēkiem, darbā iekārtojās 63 633 NVA reģistrētie bezdarbnieki, no kuriem 22 516 jeb 35,4% iekārtojās darbā pēc kāda NVA organizētā pasākuma pabeigšanas.

2018.gadā darba devēji NVA bija reģistrējuši 88492 brīvās darba vietas, kas bija par 24% vairāk nekā 2017.gadā. Visvairāk brīvo darba vietu skaits palielinājies būvniecībā, kā arī transporta un uzglabāšanas nozarē. Uzņēmēji aizvien aktīvāk izmantoja NVA pakalpojumus un iesaistījās aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošanā, vakanču gadatirgos, NVA akcijās "Atvērto durvju diena personām ar invaliditāti uzņēmumos" un "Karjeras dienas darba meklētājiem". Aizvien biežāk ar NVA atbalstu darba devēji veica vajadzīgo darbinieku profesionālo sagatavošanu savu uzņēmumu vajadzībām.

2018.gada beigās lielākās reģistrēto bezdarbnieku mērķa grupas bija bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk – 40,5% un ilgstošie bezdarbnieki – 25,1%. Lai gan reģistrēto bezdarbnieku skaits visās mērķa grupās bija samazinājies, tomēr bezdarbnieku kopskaitā nelabvēlīgākā situācijā esošo bezdarbnieku īpatsvars pieauga. Nelabvēlīgākā situācijā esošo bezdarbnieku iekļaušanai darba tirgū NVA aktīvi sadarbojas ne vien ar darba devējiem, bet arī ar pašvaldībām, sociālajiem dienestiem, nevalstiskajām organizācijām.

2018.gadā sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK) un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību (LBAS) turpinājās ESF projekta "Atbalsts ilgākam darba mūžam" īstenošana, tika izstrādāta metodika pasākumam "Darba vides un cilvēkresursu izvērtējums" un izsludināta darba devēju pieteikšanās atbalsta saņemšanai. Lai mazinātu ilgstošo bezdarbnieku sociālās atstumtības riskus, veicinātu viņu atgriešanos darba tirgū un iekļaušanos sabiedrībā, turpinājās Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekta "Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" īstenošana, piedāvājot klientiem kompleksu atbalstu, tostarp psihologu, psihoterapeitu un citu speciālistu konsultācijas, ārstēšanos no atkarībām, profesionālās piemērotības noteikšanu, veselības pārbaudes pie arodslimību ārsta, motivācijas programmu darba meklēšanai un sociālā mentora pakalpojumus. Lai NVA atbalsta pasākumi būtu pieejamāki, programmas dalībniekiem tika piedāvāti arī transporta pakalpojumi, ēdināšana un, ja nepieciešams, arī izmitināšana.

2018.gadā pastāvīgā darbā iekārtojās 12 090 ilgstošie bezdarbnieki, tai skaitā 7 807 jeb 64,6% ilgstošo bezdarbnieku bija iekārtojušies darbā pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas. 2018.gadā darbā iekārtojās arī 16 352 bezdarbnieki vecumā virs 50 gadiem, 5 713 jeb 34,9% bija iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas. Īpašu uzmanību NVA pievērša bezdarbnieku ar invaliditāti iekļaušanai darba tirgū. 2018.gadā darbā iekārtojušies 3 839 bezdarbnieki ar invaliditāti, 1 840 jeb 47,9% ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas. Jau otro gadu pēc kārtas tika rīkota darba meklētāju ar invaliditāti un darba devēju satikšanās akcija "Atvērto durvju diena personām ar invaliditāti uzņēmumos", tās laikā 296 darba meklētājiem ar invaliditāti durvis savos uzņēmumos bija atvēruši 64 darba devēji, piedāvājot 128 vakances un iespēju darba vidē izmēģināt savas prasmes vairāk nekā 64 profesijās.

NVA uzmanības lokā bija arī to cilvēku iekļaušana darba tirgū, kuri atbrīvojas no ieslodzījuma vietām. Centrālcietumā, Brasas cietumā un Ilģuciema cietumā Rīgā, Daugavgrīvas cietumā Daugavpilī, Jēkabpils cietumā un Jelgavas cietumā NVA karjeras konsultanti sadarbībā ar ieslodzījuma vietu pārvaldi veica ieslodzījumā esošo personu konsultēšanu pirms viņu iesaistīšanas profesionālajā apmācībā un pirms atbrīvošanas. Kopumā 2018.gadā karjeras konsultācijas saņēma 588 ieslodzījumā esošās personas.

Lai darba meklētājiem palīdzētu labāk orientēties sava reģiona darba tirgū un satikt savus darba devējus, informētu par brīvajām darba vietām un nozīmīgām nozarēm reģionā, sagatavotu darba intervijai un iepazīstinātu ar valsts atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai, 2018.gadā visu NVA filiāļu apkalpošanas teritorijās pirmo reizi tika rīkota akcija "Karjeras dienas darba meklētājiem". Akcijā piedalījās ap 3,5 tūkstošiem darba meklētāju, ap 190 darba devēju un biznesa atbalsta organizāciju pārstāvju.

2018.gada nogalē veiksmīgi bija noslēdzies NVA īstenotais Eiropas Savienības fondu projekts "Jauniešu garantijas", kura ietvaros NVA jauniešiem bezdarbniekiem piedāvāja palīdzību profesijas izvēlē un karjeras plānošanā, darba tirgus vajadzībām atbilstošu prasmju un iemaņu attīstīšanas iespējas, darba pieredzes iegūšanu, strādājot pie darba devējiem, kā arī atbalstu uzņēmējdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai. Projekta īstenošanas laikā bezdarbs jauniešu vidū Latvijā būtiski samazinājies. Piecu gadu laikā, kopš tika īstenots projekts, pastāvīgā darbā bija iekārtojušies kopumā 99226 NVA reģistrētie bezdarbnieki vecumā līdz 29 gadiem.

Lai veicinātu ārvalstīs strādājošo Latvijas valstspiederīgo atgriešanos Latvijas darba tirgū un informētu viņus par situāciju nodarbinātības jomā un valsts atbalstu remigrācijas jautājumos, sadarbībā ar latviešu diasporu ārvalstīs, Latvijas vēstniecībām, darba devējiem un citām iesaistītajām valsts institūcijām tika īstenoti vairāki pasākumi remigrācijas atbalstam, tostarp NVA vadītāju un EURES konsultantu klātienē tikšanās ar diasporas pārstāvjiem Zviedrijā, Vācijā, Lielbritānijā un Īrijā. NVA tīmekļvietnē tika izveidota sadaļa "Ja vēlies atgriezties Latvijā", kurā publicēta informācija par NVA un EURES atbalstu, NVA EURES konsultantu darba laikiem un kontaktiem, NVA e-pakalpojumiem, NVA reģistrētajām vakancēm, NVA CV un vakanču portāla iespējām, atrodamī vairāki bukleti un informatīvie materiāli, izlasāmas atbildes uz visbiežāk uzdotajiem jautājumiem EURES konsultantiem, ievietotas saites uz citu noderīgu Latvijas institūciju un organizāciju tīmekļvietnēm.

NVA turpināja pilnveidot un attīstīt e-pakalpojumus. 2018.gada martā bija ieviests jauns pakalpojums - "E-iesniegums VSAA pakalpojumiem", kas bezdarbniekiem piedāvāja iespēju ar NVA starpniecību elektroniski pieteikties bezdarbnieka pabalsta piešķiršanai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā. 2018.gadā tika izstrādāts NVA tīmekļvietnē pieejams interaktīvais elektroniskās apmācības modulis "Mana nauda šodien un rīt", kas bezdarbniekiem un darba meklētājiem sniedz iespēju apgūt finanšu prātību attālināti, bez nepieciešamības klātienē apmeklēt NVA.

Projekta "Bēgļu un alternatīvo statusu ieguvušo personu integrācija Latvijas darba tirgū" ietvaros NVA specializētā konsultanta individuālās konsultācijas patvēruma meklētājiem par nodarbinātības jautājumiem Latvijā tika nodrošinātas ne vien NVA, bet arī PMIC "Mucenieki". 2018.gadā NVA pirmreizēji bija reģistrēti 39 bezdarbnieki ar bēgļa vai alternatīvo statusu, visiem sniegtas specializētā konsultanta konsultācijas, veikta profilēšana, piedāvāta latviešu valodas apmācība un atbalsts piemērota darba atrašanā. 2018.gada laikā darbā tika iekārtoti kopumā 27 bēgļi un alternatīvā statusa ieguvēji. Lai veicinātu personu ar bēgļa

vai alternatīvo statusu sekmīgāku iekļaušanos darba tirgū, NVA 2018.gadā uzsāka atbalsta pasākuma „Latviešu valodas mentora pakalpojums nodarbinātajiem bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu” īstenošanu.

NVA līdzdarbojās un pārstāvēja Latviju gan Eiropas nodarbinātības dienestu tīklā EURES, gan Eiropas Savienības dalībvalstu nodarbinātības dienestu tīklā PES. 2018. gadā būtiski mainījās Baltijas valstu nodarbinātības dienestu sadarbības formāts. Pieredzes apmaiņas braucienos piedalījās Igaunijas, Latvijas un Lietuvas nodarbinātības dienestu vadītāji, eksperti, reģionālo struktūrvienību darbinieki. Viļņā norisinājās nodarbinātības dienestu vadītāju diskusija par globālām tendencēm un pieredzi mūžizglītības jomā, savukārt Bauskā tikās nodarbinātības dienestu reģionālo filiāļu vadītāji, lai apspriestu jautājumus, kas saistīti ar bezdarbnieku, darba meklētāju un darbinieku vecumā virs 50 gadiem nodarbinātības veicināšanu. 2018. gada oktobrī Igaunijas pilsētā Vīlandē pulcējās Baltijas valstu nodarbinātības dienestu karjeras konsultanti, lai dalītos pieredzē karjeras konsultēšanā un tās metodēs. Sadarbībā ar Igaunijas nodarbinātības dienestu, Valkas novada domi un Valgas pilsētu turpinājām projekta “Pārrobežu darba tirgus integrācijas un nodarbinātības veicināšana” īstenošanu pārrobežu sadarbības programmas INTERREG EST-LAT ietvaros.

2018.gads aizritēja Latvijas valsts simtgades zīmē. 24.maijā notika NVA organizēta Latvijas Republikas simtgadei veltīta starptautiskā konference “Nodarbinātība Latvijā vakar, šodien un rīt”, kurā Latvijas un ārvalstu amatpersonas un eksperti sprieda par mūsdienu darba tirgus tendencēm un izaicinājumiem, nodarbinātības dienestu lomu, globalizācijas, demogrāfijas un digitālo tehnoloģiju ietekmi, kā arī Latvijas darba tirgus attīstību starptautiskajā kontekstā. Savukārt 13.novembrī valsts simtgades zīmē tika rīkota brīvprātīgajam darbam Latvijā veltītā konference "Brīvprātība - mans sirds darbs".

2019.gads visā Eiropas Savienībā (ES) ir bijis izaugsmes gads ar vēsturiski augstāko nodarbināto skaitu - 241,5 miljoni nodarbināto. 2019. gadā situācija Latvijas darba tirgū turpināja uzlaboties. Gada laikā reģistrētā bezdarba līmenis samazinājās par 0,2% punktiem - no 6,4% līdz 6,2%. NVA uzskaitē 2019.gada beigās bija 57,8 tūkstoši bezdarbnieku, gada laikā reģistrēto bezdarbnieku skaits bija samazinājies par 1,8 tūkstošiem cilvēkiem.

2019. gadā ievērojami palielinājās darba devēju reģistrēto vakanču skaits. Gada laikā darba devēji NVA bija reģistrējuši 106 397 brīvās darba vietas, kas bija par 20% vairāk, salīdzinot ar 2018.gadu. Lai palīdzētu darba devējiem atrast vajadzīgos darbiniekus, visos valsts reģionos tika rīkoti Vakanču gadatirgi, akcija „Karjeras dienas darba meklētājiem”, notika darbinieku atlases filiālēs, piedāvātas NVA CV un vakanču portāla iespējas vajadzīgo darbinieku piesaistē, īstenoti tādi pasākumi kā „Bezdarbnieku apmācība pēc darba devēja pieprasījuma” un „Apmācība pie darba devēja. Pateicoties darba devēju atsaucībai un partnerībai, bezdarbnieku apmācība pie darba devēja un pēc darba devēju pieprasījuma visefektīvāk sekmējušas mācībās iesaistīto bezdarbnieku iekārtošanos darbā.

Aģentūras darbības stratēģiskās prioritātes 2019.gadā bija Eiropas Sociālā fonda projektu īstenošanas uzraudzības pilnveidošana, nodrošinot atbilstošu atbalsta pasākumu sniegšanu klientiem; personu ar invaliditāti nodarbinātības veicināšana un darba vides pielāgošana; rezultatīvas un ilgtspējīgas sadarbības ar darba devējiem nodrošināšana; e-pakalpojumu pilnveide, uzlabojot NVA pakalpojumu pieejamību.

NVA ik dienu klātienē visā Latvijā apkalpoja vairāk nekā 1000 klientu. Aģentūras īstenotajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos un preventīvajos bezdarba samazināšanas pasākumos 2019.gadā dalību uzsāka 74 606 klienti, piedaloties 176 825 aktivitātēs, lai paaugstinātu savu konkurētspēju darba tirgū, saņemtu karjeras konsultācijas, iegūtu darba tirgū nepieciešamās zināšanas, prasmes un iemaņas, strādātu subsidētajās darba vietās, veiktu sociāla labuma darbus pašvaldībās, attīstītu darba iemaņas nevalstiskajās organizācijās vai izstrādātu biznesa plānu un uzsāktu uzņēmējdarbību.

2019.gadā klientiem aģentūra piedāvāja ne vien iespēju pieteikties tiešsaistē bezdarbnieka vai darba meklētāja statusam, bet arī iegūt statusu elektroniski un saņemt visu nepieciešamo informāciju, lai jau pirmajā bezdarba mēnesī klients varētu aktīvi uzsākt darba meklējumus, efektīvi un mērķtiecīgi izmantot NVA atbalstu. 2019.gadā ESF projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” NVA izstrādāja un klientiem piedāvāja jaunu elektroniskās apmācības moduli “Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju”.

Lai gan reģistrēto bezdarbnieku skaits bija ievērojami samazinājies, un samazinājums notika visās reģistrēto bezdarbnieku mērķa grupās, tomēr būtisks bija nelabvēlīgākā situācijā esošo bezdarbnieku īpatsvars. Reģistrēto bezdarbnieku kopskaitā 2019.gada beigās lielākās mērķa grupas bija bezdarbnieki vecumā virs 50 gadiem un ilgstošie bezdarbnieki. Tāpēc noteikto grupu bezdarbnieku atbalstam tika pievērsta īpaša uzmanība, īstenojot vairākus speciālus atbalsta pasākumus un aktivitātes, tostarp piedāvājot motivācijas programmas, sociālā mentora pakalpojumus, profesionālās piemērotības novērtēšanas iespējas, sniedzot psihologu un citu speciālistu palīdzību, pat ārstējot no atkarībām, ja tas bija nepieciešams bezdarbnieku iekļaušanai darba tirgū.

Lai noturētu darba tirgū tādu darbaspēka resursu kā vecāka gadagājuma darba ņēmēji, NVA turpināja ESF projekta "Atbalsts ilgākam darba mūžam" īstenošanu, piedāvājot uzņēmumiem, iestādēm un pašvaldībām, kuru darbinieku vidū ir cilvēki vecumā virs 50 gadiem, iespēju veikt darba vietas, darba vietas un cilvēkresursu potenciāla izvērtējumu, izstrādāt darbinieku novecošanās pārvaldības plānu un, saskaņā ar darbinieku individuālo novērtējumu, saņemt atbalsta pasākumus - individuālās konsultācijas pie fizioterapeita, psihologa, uztura speciālista, izglītojošos pasākumus par darbaspēju un dzīves kvalitātes saglabāšanu, veselības un darbaspēju uzlabošanas aktivitātēs.

Lai sekmētu personu ar invaliditāti integrāciju sabiedrībā un darba tirgū NVA izstrādāja jaunu atbalsta pasākumu tiem darba devējiem, kuri bezdarbniekus ar invaliditāti pieņem darbā uz nenoteiktu laiku, piedāvājot ikmēneša dotāciju darba vadītājam, dotāciju surdotulka, ergoterapeita, atbalsta personas un citu speciālistu pakalpojumu izmaksām, vienreizēju dotāciju iekārtu un aprīkojuma iegādei, kā arī tehnisko palīgīdzekļu izgatavošanai un iegādei, lai pielāgotu darba vietas darbā pieņemtajiem bezdarbniekiem ar invaliditāti.

2019. gada 12 mēnešos darbā bija iekārtojušies 16 730 bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, 15 695 bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 29 gadiem, 10 405 ilgstošie bezdarbnieki un 4 100 bezdarbnieki ar invaliditāti. Kopumā darbu bija atraduši 63,7 tūkstoši NVA reģistrēto bezdarbnieku, daudzi no viņiem bija iekļāvušies darba tirgū pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas.

Tiem bezdarbniekiem, kuri ilgu laiku strādāja kādā profesijā un bija kļuvuši par sava aroda meistariem, taču viņiem nebija profesionālās kvalifikācijas apliecības, NVA sniedza finansiālu atbalstu ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanai, lai darba vidē apmācīto speciālistu atgriešanās darba tirgū būtu ātrāka un sekmīgāka.

Vērtējot reģistrēto bezdarbnieku izglītības līmeni, lielāko īpatsvaru bezdarbnieku kopskaitā veidoja bezdarbnieki ar salīdzinoši zemu izglītības līmeni (43%), kas ieguvuši vien pamatzglītību vai vispārējo vidējo izglītību, vai nebija ieguvuši pat pamatzglītību, un bezdarbnieki ar profesionālo izglītību (35,9%), no kuriem puse bija vecumā 50 gadi un vairāk, tātad, profesionālā izglītība bija iegūta pirms daudziem gadiem, un tā vairs neatbilda mūsdienīgā darba tirgus prasībām, tāpēc, lai atgrieztos darba dzīvē vai saglabātu savas darba vietas, NVA viņiem piedāvāja šobrīd darba devēju pieprasīto profesionālo zināšanu un prasmju apguves iespējas. Sadarbībā ar uzņēmējiem tika rīkotas diskusijas par nākotnes darba tirgu un nākotnes darba tirgū pieprasītām un prognozētām darbinieku zināšanām, prasmēm un iemaņām.

2019.gadā NVA pievienojās Ekonomikas ministrijas iniciatīvai "Konsultē vispirms", kuras mērķis - izcilas uzņēmējdarbības vietas veidošana un uz klientu orientēta valsts pārvalde, lai uzlabotu uzņēmēju un uzraugošo iestāžu sadarbību.

2019.gadā tika aktīvi popularizēta brīvprātīgā darba kustība Latvijā un NVA izveidotā informācijas sistēma brīvprātīgā darba atbalstam, rīkots brīvprātīgā darba veicēju un organizētāju godināšanas pasākums "Gada brīvprātīgais 2019", organizēta brivpratigie.lv projekta Ziemassvētku labdarības akcija "15 egļu stāti". Savukārt 2019.gadā īstenotajā skolēnu vasaras nodarbinātības pasākumā 613 darba devēji iespēju strādāt bija piedāvājuši 7083 skolēniem.

2019.gada turpinājumā intensīvu Latvijas valsts piederīgo diasporas pārstāvju informēšanu par NVA atbalstu tiem mūsu tautiešiem, kuri vēlas atgriezties Latvijā, rīkojām informatīvos pasākumus un konsultācijas diasporas mītnes valstīs, kā arī izstrādājām un piedāvājām interesentiem jebkurā pasaules valstī jaunu pasākumu tiešsaistē - darba dienu „Darbs un karjera Latvijā”. Viena no prioritātēm Eiropas nodarbinātības dienestu tīkla EURES Latvijas konsultantu darbā bija atbalsts mūsu tautiešiem ārvalstīs remigrācijas jautājumos.

NVA aktīvi darbojās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu nodarbinātības dienestu tīklā PES, strādāja PES valdes sanāksmēs un pasākumos, iesaistījās ES dalībvalstu nodarbinātības dienestu savstarpējās mācīšanās un pieredzes apmaiņas pasākumos, bet novembrī Rīgā tika rīkota Baltijas valstu nodarbinātības dienestu ikgadējā sanāksme "Stratēģiskā vadība un digitalizācija nodarbinātības dienestā", kurā piedalījās Baltijas valstu nodarbinātības dienestu vadības pārstāvji un tīkla PES valdes priekšsēdētājs J.Kopfs, kas uzrunā uzsvēra ES valstu nodarbinātības dienestu reģionālās sadarbības un pieredzes apmaiņas nozīmi un bija augsti novērtējis Baltijas valstu nodarbinātības dienestu izstrādātos un klientiem piedāvātos digitālos risinājumus.

2020.gada sākumā situācija nodarbinātības jomā bija stabili pozitīva, reģistrētā bezdarba līmenis turpināja pazemināties - janvārī tas bija 6,4%, bet februārī – 6,3%. Taču martā situācija krasi mainījās, Covid -19 pandēmijas ietekmē reģistrētā bezdarba līmenis no marta sākuma līdz jūlija sākumam bija paaugstinājies par 2,3% punktiem un vasaras vidū sasniedza 8,6%.

No jūlija līdz oktobrim bija novērojams reģistrētā bezdarba līmeņa pazemināšanās par 1,2 procenta punktiem, bet decembrī tas atkal sāka pieaugt. Decembrī NVA uzskaitē bija 69 605 bezdarbnieki, bet reģistrētā bezdarba līmenis valstī - 7,7%. Vidējais bezdarba ilgums 2020.gada decembra beigās bija 183 dienas jeb 6 mēneši, kas, salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, bija par 44 dienām vairāk.

Visās profesiju grupās no marta bija vērojams brīvo darba vietu skaita samazinājums. Covid-19 pandēmijas krīze visbūtiskāk bija skārusi tādas jomas kā tūrisms, pasažieru pārvadājumi, izmitināšana, ēdināšana, kultūra, māksla. Tomēr visa gada garumā darba devēji turpināja reģistrēt jaunas vakances. 2020.gada 12 mēnešu laikā darba devēji kopumā bija reģistrējuši NVA 76226 jaunās vakances, tas ir par 28% mazāk nekā gadu iepriekš.

Covid-19 pandēmijas pirmā viļņa laikā, pavasarī un vasaras sākumā, bija strauji palielinājies NVA darba devēju iesniegto kolektīvās atlaišanas paziņojumu skaits, savukārt rudens mēnešos šāda tendence nebija novērota. Tomēr kolektīvās atbrīvošanas paziņojumu skaits sāka nedaudz pieaugt 2020.gada beigās. 2020.gadā NVA bija saņēmusi kopumā 79 darba devēju kolektīvās atlaišanas paziņojumus par 8005 darbinieku plānoto atlaišanu. Uzņēmumi, kuri NVA bija iesnieguši kolektīvās atlaišanas paziņojumus, pārstāvēja dažādas nozares, tostarp tādas kā transports un uzglabāšana, māksla, izklaide un atpūta, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, ūdens apgāde, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija, administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība u.c.

Pandēmijas apstākļos vairāki NVA pakalpojumi un pasākumi tika operatīvi piedāvāti un pielāgoti to saņemšanai attālināti, tostarp bezdarbnieka statusa iegūšana tiešsaistē, attālinātās karjeras konsultācijas u.c. Vakanču gadatirgiem tika izstrādāts un īstenots tiešsaistes formāts sociālā tīkla *Facebook* NVA kontā, ar tiešās darba devēju un darba meklētāju komunikācijas iespējām. Ik mēnesi *Facebook* kontā norisinājās tiešsaistes darba iespēju dienas darba spēka piesaistei dažādām nozarēm. NVA mājaslapā tika rīkota akcija "Sezonas darbi", tiešsaistes formātā tika rīkotas arī tradicionālās NVA akcijas – "Atvērto durvju diena personām ar invaliditāti uzņēmumos" un "Karjeras dienas darba meklētājiem".

NVA saviem klientiem 2020.gadā būtiski paplašināja iespējas mācīties tiešsaistē, ne vien reģistrētajiem bezdarbniekiem, bet arī strādājošajiem piedāvājot iespēju bez maksas apgūt kursus starptautiskajā attālinātās izglītības platformā "Coursera". NVA reģistrētie klienti varēja mācīties arī tādās attālinātās izglītības platformās kā "LU OpenMinded" un "Element of AI". Sievietēm vecumā no 18 līdz 29 gadiem NVA sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociāciju piedāvāja iespēju bez maksas apgūt ITK prasmes. Ikviens Latvijas iedzīvotājs varēja pieteikties Microsoft digitālo prasmju pilnveides bezmaksas kursiem.

Tika operatīvi izstrādāti un īstenoti NVA atbalsta pasākumi Covid-19 pandēmijas radīto seku pārvarēšanai darba tirgū, tostarp algu subsīdiju atbalsta pasākums - iespēja darba devējiem nodarbināt NVA reģistrētos bezdarbniekus, saņemot subsīdiju darba algai pirmajos trīs nodarbinātības mēnešos. Lai Covid-19 pandēmijas laikā mazinātu inficēšanās riskus, NVA finansēja arī individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi. Studentiem vecumā no 18 līdz 29 gadiem (ieskaitot), kuri ieguvuši bezdarbnieka statusu, NVA piedāvāja iespēju attīstīt darbam nepieciešamās iemaņas, veicot pētniecisku darbu augstākās izglītības iestādēs. Pandēmijas dēļ skolēnu vasaras nodarbinātības pasākums norisinājās tikai divos vasaras brīvlaika mēnešos – jūlijā un augustā.

2020.gadā NVA un darba devēju tiešās un konstruktīvās komunikācijas veicināšanai tika īstenota jauna iniciatīva – NVA vadības un vietējo darba devēju domnīcas reģionos, lai dialoga un "prāta vētras" formātā iepazīstinātu darba devējus ar NVA pakalpojumiem, apspriestu to efektivitāti, dalītos pieredzē un veiksmes stāstos, izteiktu ierosinājumus.

Lai pievērstu sabiedrības uzmanību remigrācijas jautājumiem, NVA 2020.gada oktobrī rīkoja konferenci diskusiju "Kā atgriezti aizbraukušos Latvijas talantus?", kuru atklāja Valsts prezidents. Konferencē piedalījās vairāk nekā 70 valsts un privātā sektora pārstāvji, diskutējot par valsts līmeņa koordinētas cilvēkresursu politikas nepieciešamību. Konferences gaitai ikviens interesents varēja sekot tiešsaistē.

2020.gadā pieauga ārvalstīs strādājošo Latvijas valsts piederīgo interese par atgriešanās un darba iespējām Latvijā, ko veicināja gan Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības, gan Covid-19 pandēmija. Lai nodrošinātu plašāku informācijas pieejamību, NVA EURES konsultanti ik mēnesi sagatavoja un nosūtīja diasporas organizācijām, vēstniecībām un medijiem ieteikumu un skaidrojumu rakstus par remigrantiem aktuālajiem jautājumiem. Katru piektdienu Eiropas darba mobilitātes portālā norisinājās konsultatīvais čats, kura laikā NVA EURES konsultanti atbildēja uz lietotāju jautājumiem.

2020.gads visiem NVA darbiniekiem bija jaunu pārbaudījumu laiks, bija jāspēj pielāgoties ārkārtas situācijai, jāspēj ātri mobilizēties, operatīvi rīkoties un strādāt tā, lai apturētu bezdarba pieaugumu un mūsu klienti saņemtu efektīvu atbalstu. Un

tas šajā trauksmainajā laikā bija izdevies. NVA reģistrēto bezdarbnieku darbā iekārtošanās skaits 2020.gadā, neraugoties uz Covid-19 izraisīto krīzi, bija aptuveni tāds pats, kā gadu iepriekš. 2020.gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 62,5 tūkstoši NVA reģistrēto bezdarbnieku.

Visa 2021. gada garumā reģistrētā bezdarba līmenis Latvijā bija zemāks, nekā iepriekš tas bija prognozēts, ņemot vērā iespējamo pandēmijas ietekmi. Savlaicīga, mērķtiecīga un savstarpēji koordinēta valsts institūciju rīcība 2021.gadā nepieļāva bezdarba krasu pieaugumu, panāca bezdarba situācijas stabilizēšanos un pakāpenisku bezdarba līmeņa samazināšanos. 2021.gada decembra beigās reģistrētā bezdarba līmenis Latvijā bija 6,7%, bet NVA reģistrēto bezdarbnieku skaits – 60 774. Salīdzinot ar gada sākumu, reģistrētā bezdarba līmenis samazinājies par 1 procentpunktu, bet reģistrēto bezdarbnieku skaits – par 8 831 personu.

Pieprasījums pēc darbaspēka 2021.gadā, neraugoties uz pandēmijas turpināšanos, atsevišķās nozarēs, tādās kā būvniecība, apstrādes rūpniecība, tirdzniecība un pakalpojumi, saglabājās augsts. 2021. gadā NVA reģistrēto brīvo darba vietu skaits bija par 23,6 % lielāks nekā 2020. gadā.

2021.gada sākumā tika apstiprināta NVA darbības stratēģija 2021. - 2023.gadam, nosakot NVA stratēģisko mērķi - kļūt par vadošo partneri darba devējiem personāla piesaistē, attīstot un pilnveidojot atbalstu darba devējiem darbaspēka piesaistei.

Tika izmainīts darba devēju un darba meklētāju tiešsaistes tikšanās pasākumu formāts: dalībnieku ērtībai pasākumu norise no Facebook konta tika pārcelta uz Zoom platformu, tikšanās tika organizētas ne vien centralizēti, bet arī NVA filiāļu līmenī, ņemot vērā reģionālo uzņēmumu vajadzības pēc darbaspēka. Pakalpojumu pilnveidei un NVA darbības stratēģijā noteikto vērtību īstenošanai tika rīkota jauna akcija "Klientu mēnesis".

Lai atbalstītu darbaņēmējus, kuri Covid-19 pandēmijas dēļ bija zaudējuši vai varēja zaudēt darbu, NVA sadarbībā ar uzņēmumu "Google" reģistrētajiem bezdarbniekiem, reģistrētajiem darba meklētājiem, kā arī bezdarba riskam pakļautām personām 2021.gadā piedāvāja iespēju bez maksas tiešsaistē apgūt vai pilnveidot darba tirgū pieprasītās digitālās prasmes. Jaunā mācību pilotprojekta "Nākotnes prasmju iniciatīva" ietvaros 2021.gadā gan darba meklētājiem, gan nodarbinātajiem, kuriem nepieciešams pilnveidot profesionālās prasmes un iemaņas, piedāvājām iespēju apgūt darba tirgū pieprasītās zināšanas, mācoties starptautisko atvērto tiešsaistes kursu platformās. Digitālo prasmju apguvei tika būtiski paplašināts arī profesionālās pilnveides izglītības programmu klāsts, tostarp reģistrētajiem bezdarbniekiem piedāvājot vairākas jaunas datorikas izglītības programmas un vairākus studiju moduļus vai studiju kursus ar informācijas tehnoloģiju jomu saistīto profesiju apguvei.

Lai pilnveidotu klientu apkalpošanas procesus un uzlabotu iekšējo sadarbību iestādes kapacitātes stiprināšanai, 2021.gada oktobrī tika veikta NVA struktūras reorganizācija un optimizēts NVA filiāļu skaits. No 2021.gada 1.oktobra NVA struktūrā ietilpa 23 reģionālās filiāles.

Lai paplašinātu sabiedrības informētību par nākotnes darba tirgus tendencēm un izglītības vajadzībām, sadarbībā ar Ekonomikas ministriju tika izveidotas interaktīvas darba tirgus prognožu platformas, kurās apkopota aktuālā informācija gan par NVA īstermiņa darbaspēka pieprasījuma prognozēm, gan par EM vidēja termiņa un ilgtermiņa darba tirgus prognozēm.

2021.gadā NVA organizēja starptautisku tiešsaistes konferenci "Nākotnes darbs", kurā 17 vadošie pasaules un Latvijas nodarbinātības politikas veidotāji, ekonomisti un pētnieki dalījās darba tirgus prognozēs, iezīmēja būtiskākos nodarbinātības izaicinājumus un iespējamus scenārijus nodarbinātības risku mazināšanai. Valsts prezidents Egils Levits konferencē rosināja īstenot stratēģisku pieeju nākotnes darba tirgum, ieguldot cilvēku prasmēs un mūžizglītībā, kā arī veidojot piemērotu tiesisku ietvaru attālinātam darbam.

Ar jaunām aktivitātēm tika paplašināts NVA informatīvo pakalpojumu klāsts remigrācijas veicināšanai: sociālā tīkla Facebook kontā NVA EURES konsultanti veidoja tiešsaistes raidījumus "Esi informēts, atgriezies Latvijā", kuros, piesaistot dažādu jomu ekspertus, sniedza aktuālāko informāciju par valsts un pašvaldību institūciju atbalstu remigrantiem, bet Zoom platformā tika rīkoti vebināri "Gribu atgriezties Latvijā! Ar ko sākt?".